

CYBERHELP.eu

Právna situácia na Slovensku

Naposledy aktualizované: 20.12.2016

Čo hovoria slovenské zákony?

V súčasnosti neexistuje na Slovensku žiadny zákon, ktorý by poznal pojem kyberšikana, sexting či kybergrooming. Naša legislatíva tieto pojmy nedefinuje, to však neznamená, že by šikanovanie prostredníctvom online technológií, šírenie intímnych záberov či lákanie detí na schôdzku (za účelom sexuálneho zneužitia) nemalo žiadne právne dôsledky. Na jednotlivé prejavy možno aplikovať viacero paragrafov Trestného zákona:

- Nebezpečné prenasledovanie, tzv. stalking (§ 360a Trestného zákona)
- Vydieranie (§ 189 Trestného zákona)
- Nátlak (§ 192 Trestného zákona)
- Sexuálne zneužívanie (§ 201, § 201a, § 201b Trestného zákona)
- Ohováranie (§ 373 Trestného zákona)
- Poškodzovanie cudzích práv (§ 376 Trestného zákona)
- Detská pornografia – výroba (§ 368 Trestného zákona)
- Detská pornografia – rozširovanie (§ 369 Trestného zákona)
- Detská pornografia – prechovávanie a účasť na detskom pornografickom predstavení (§ 370 Trestného zákona)
- Ohrozovanie mravnosti (§ 371, § 372 Trestného zákona)
- Ohrozovanie mravnej výchovy mládeže (§ 211 Trestného zákona)

V júni 2013 sa konala prvá konferencia v histórii Slovenskej republiky na tému bossingu a mobbingu na školách. Prebehli pokusy o presadenie antimobbingového zákona, ktorý by riešil šikanovanie na pracovisku, zatiaľ žiaľ bezúspešne.

Veková hranica trestnej zodpovednosti je na Slovensku 14 rokov., v prípade trestného činu sexuálneho zneužívania 15 rokov.

(Kyber)stalking

Od 1. septembra 2011 je u nás prenasledovanie (stalking) trestným činom. Hrozí zaň trest odňatia slobody až na jeden rok, v obzvlášť závažných prípadoch až do troch rokov. § 360a Trestného zákona definuje podstatu trestného činu nebezpečného prenasledovania nasledovne:

(1) Kto iného dlhodobo prenasleduje takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu o jeho život alebo zdravie, život alebo zdravie jemu blízkej osoby alebo podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu jeho života, tým, že

- a) sa vyhráza ublížením na zdraví alebo inou ujmom jemu alebo jemu blízkej osobe,*
- b) vyhľadáva jeho osobnú blízkosť alebo ho sleduje,*
- c) ho kontaktuje prostredníctvom tretej osoby alebo elektronickej komunikačnej služby, písomne alebo inak proti jeho vôli,*
- d) zneužije jeho osobné údaje na účel získania osobného alebo iného kontaktu, alebo*
- e) ho inak obmedzuje v jeho obvyklom spôsobe života,*

potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Trestným činom sa tak stalo aj nebezpečné prenasledovanie prostredníctvom internetu či mobilného telefónu, tzv. kyberstalking.

Sexting a posing

Vzájomné posielanie intímnych fotografií či videí u dospelých osôb samo o sebe trestným činom nie je. Ak však ide o dieťa (t.j. osobu mladšiu ako 18 rokov), z naoko nevinných záberov sa stáva nebezpečný trestný čin – výroba a rozširovanie detskej pornografie. Pozor by si mali dávať aj rodičia zverejňujúci na internete fotografie, na ktorých sú ich deti nahé či v plavkách. Hoci nekonajú so zlým úmyslom, skúsenosti ukazujú, že sa tieto zábery veľmi rýchlo dostanú k skupinám zameraným na detskú pornografiu.

Fotografie a videá zhotovené za účelom sextingu sa často stávajú prostriedkom kyberšikany – zverejnenie záberov bývalého partnera z pomsty, vydieranie, nátlak a i.

Pozor, trestný zákon chápe dieťa ako osobu mladšiu ako 18 rokov! Z toho vyplýva, že materiály zhotovené v rámci sextingu medzi deťmi staršími ako 15 rokov sú tiež považované za detskú pornografiu. A to aj napriek tomu, že pohlavný styk sa od 15 rokov veku za trestný čin už nepovažuje.

(Kyber)grooming

Trestný zákon pojem kybergrooming nepozná, avšak jeho podstatu popisuje § 201a:

„Kto prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby navrhne dieťaťu mladšiemu ako pätnásť rokov osobné stretnutie v úmysle spáchať na ňom trestný čin sexuálneho zneužívania alebo trestný čin výroby detskej pornografie, pričom sám nie je dieťaťom, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.“

Trestné je tak už samotné navrhnutie schôdzky, pričom k sexuálnemu zneužitiu prísť nemusí. Sexuálnym zneužívaním sa rozumie súlož s osobou mladšou ako 15 rokov alebo jej zneužitie iným spôsobom (aj v prípade, že dotyčná osoba so súložou súhlasí).

Happy slapping

Ani tento pojem v slovenských zákonoch nenájdeme. Páchatelia sa však dopúšťajú hneď niekoľkých trestných činov, o.i. ublíženia na zdraví (§ 155 Trestného zákona). Osoba, ktorá sa nepokúsi útoku zabrániť alebo následne zranenému pomôcť (napr. tá, ktorá celý útok nahráva), môže byť obvinená z neprekazenia a neoznámenia trestného činu (§ 340, 341 Trestného zákona) a z neposkytnutia pomoci (§ 177 Trestného zákona).

V určitých prípadoch pripadá do úvahy tiež:

- podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti (§ 424 Trestného zákona)
- ohrozovanie mravnej výchovy mládeže (§ 211 Trestného zákona)
- podnecovanie a schvaľovanie trestného činu (§ 337, 338 Trestného zákona)

→ Podrobné informácie nájdete napr. na:

<http://kybersikanovanie.sk/index.php/legislativa>

<http://www.eisionline.org/index.php/sk/ss-zlpas-blog>

→ Aktuálne znenie Trestného zákona:

<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>